



Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet

Vår dato: 23.10.2015

Vår ref.: 201208143 ksk/stp

Arkiv: 312

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Steinar Pettersen.

22 95 94 03 , stp@nve.no

Oversendelse av klage på vedtak om Valffarjohka kraftverk av 16.06.2015

Vedtak om Valffarjohka kraftverk av 16.06.2015 er påklaget av Balvatn reinbeitedistrikt ved advokat Geir Haugen. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 16.06.2015. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

NVE mottok 29.08.2013 en søknad fra Suliskraft AS om tillatelse til å bygge Valffarjohka kraftverk i Fauske kommune i Nordland. Søknaden ble sendt på høring 16.09.2013 med frist for å gi uttalelse 18.12.2013. NVE vurderte at fordelene ved en utbygging av Valffarjohka kraftverk ville være større enn ulempene, og ga 16.06.2015 Suliskraft AS konsesjon til å bygge Valffarjohka kraftverk.

Klagen

Advokat Geir Haugen sendte 13.08.2015 inn klage på vedtaket på vegne av Balvatn reinbeitedistrikt. Det var satt en klagefrist til 16.08.2015 og det er dermed klaget i rett tid, jmf. forvaltningsloven § 29.

Klageren mener at reindriftsutredningen er svært kortfattet og utilstrekkelig, og at dette er en saksbehandlingsfeil. Det vises til at dette også er påpekt tidligere av distriktets advokat, og at det ikke er gjort forsøk på å rette opp nevnte feil.

Haugen viser til at reinbeitedistriktet har blitt utsatt for en rekke småkraftprosjekter som samlet sett har påført reindriften betydelige skader og ulemper. Dette kommer i tillegg til andre inngrep som er negative for reindriften. På denne bakgrunn kreves det at det må bli stans i småkraftutbyggingen i Balvatn distrikt.

Til slutt i klagen kreves det - hvis konsesjonen stadfestes - at det opprettes et reindriftsfond (næringsfond) på 1 mill. kr., og at Balvatn reinbeitedistrikt får 1 % andel av kraftomsetningen pr. år, jf. ILO-konvensjon 169 art. 15 pkt. 2.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Motpartens vurdering av klagen

Klagen ble sendt Suliskraft AS til uttalelse i e-post den 07.09.2015 (jf. forvaltningsloven § 33). NVE viser til brev av 13.08.2015 fra Balvatn reinbeitedistrikt. Klagemotparten har i brev datert 23.09.2015 gitt uttrykk for at de ikke ønsker å utvikle Valfarjohka kraftverk som et selvstendig prosjekt i egen regi pga. høye kostnader. Det er ikke knyttet kommentarer til klagen.

NVEs vurdering av klagesaken

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33).

Innledningsvis peker klager på at reinbeitedistriktet gjennom flere år har vært utsatt for en rekke småkraftprosjekter. Dette medfører ikke riktighet. NVE er kjent med at Saksenvik kraftverk er etablert i Saksenvikelva, og at Valken kraftverk er under bygging i samme vassdrag. I tillegg er Storelvvatnet under bygging, men utover dette er vi ikke kjent med flere konsesjonsgitte eller konsesjonsfrie småkraftverk som berører Balvatn reinbeitedistrikt. En søknad om Beritelva kraftverk er tidligere avslått bl.a. av hensyn til reindriftsinteressene, og en søknad om et minikraftverk i Eveneselva er trukket av søker. Søknaden om Storelva kraftverk er til behandling nå.

Imidlertid er vi godt kjent med tidligere utbygging av vannkraft med tillatelse etter vassdragsreguleringsloven i Sulitjelma. Dette er vurdert i vår behandling av «Småkraftpakke Fauske» og er tillagt vekt i avslagene på søknadene om Tverråmo kraftverk, Kvannelva og Littj Tverråga kraftverk, Oterelva kraftverk og i noen grad Galbmejohka kraftverk.

Når det gjelder andre inngrep enn kraftutbygging, har NVE også vurdert dette i den grad dette er kjent. For eksempel kjenner vi til at bl.a. tidligere gruvedrift har påført reindriften ulemper og at hyttebygging i området innover mot Balvatn er utfordrende for reinbeitedistriktet. Når det gjelder ev. framtidig gruvedrift, er dette et forhold som tilligger andre myndigheter å vurdere i forhold til hvordan dette vil påvirke reindriften.

Klagerens påstand om saksbehandlingsfeil har vi tidligere kommentert, og vi viser til vårt brev datert 18.12.2013, og siterer:

«NVE forholder seg til gjeldende saksbehandlingsregler, som for småkraftsakene i Fauske kommune blant annet er vannressursloven og forvaltningsloven. Ingen av sakene i Fauske kommune er av et slikt omfang at de kommer inn under forskrift om konsekvensutredninger i plan- og bygningsloven. NVE har i tillegg til disse formalkravene sendt sakene på samtidig høring til bl.a. reinbeitedistriktet for at distriktet skal kunne gi innspill om samlet belastning ved bygging av alle 8 kraftverk dersom dette er relevant for næringen.

I NVEs veiledningsmateriale som gjelder småkraftverk, framgår det at søker skal ta "kontakt med lokalt reinbeitedistrikt tidlig i planleggingsfasen, og før innsending av søknad, for avklaring i forhold til reindriftsinteresser. Reindriftsforvaltningen bør kontaktes angående status på kartene på www.reindrift.no." NVEs veiledningsmateriale formidler ikke absolutte krav, men NVE skal sjekke at det framgår av søknadene at det er tatt de nødvendige kontakter i planfasen. NVE har derimot i denne fasen av saksbehandlingen ikke mulighet for å kontrollere at den aktuelle informasjonen er fullstendig eller korrekt, men forventer at høringspartene bidrar med korreksjoner dersom det er grunnlag for det. Vi ser derfor frem til at reinbeitedistriktet utdyper de synspunkter som fremkommer i brev fra adv. Haugen, slik at vi får et best mulig grunnlag å vurdere søknadene på når det gjelder virkninger for reindriftsnæringen.

...

NVE imøteser gjerne en mer nyansert høringsuttalelse fra Balvatn reinbeitedistrikt, som kan gi en mer utfyllende beskrivelse av belastningene/utfordringene som de omsøkte kraftverksutbygginger kan innebære for deres interesser.»

I vårt vedtak av 16.06.2015 har vi også gitt uttrykk for tilsvarende vurdering.

Reinbeitedistriktet har etter denne oppfordringen likevel ikke bidratt med utfyllende opplysninger om hvordan Valffarjohka kraftverk etter distriktets syn ev. ville berøre reindrifta.

Vi har i vår behandling av «Småkraftpakke Fauske» gjort en vurdering av hvordan de 7 søknadene hver for seg og samlet ville påvirke reindriftsinteressene i Balvatn reinbeitedistrikt. Det er vår vurdering og konklusjon at Valffarjohka kraftverk ikke vil ha uakseptable konsekvenser for reindrifta i Balvatn distrikt gitt avbøtende tiltak.

Balvatn reinbeitedistrikt har ikke konkret gitt uttrykk for hvordan det mener Valffarjohka kraftverk vil påvirke reindrifta negativt, og klagen inneholder ingen imøtegåelse av NVEs vurderinger. Sametinget har trukket sin innsigelse til Valffarjohka kraftverk bl.a. med den begrunnelsen at det i NVEs vedtak er lagt tilfredsstillende vekt på hvilken samlet belastning de omsøkte tiltakene vil kunne ha for Balvatn reinbeitedistrikt.

Når det gjelder klagens krav om et reindriftsfond på 1 mill. kr og 1 % andel av kraftomsetningen, viser advokat Haugen til ILO-konvensjon 169 art. 15 pkt. 2. Vi siterer fra nevnte artikkel:

« 2. I tilfeller der staten beholder eiendomsretten til mineraler eller ressurser under jorden eller rettigheter til andre ressurser som finnes i landområdet, skal regjeringene etablere eller opprettholde prosedyrer for konsultasjon med vedkommende folk, med sikte på å fastslå om og i hvilken grad deres interesser kan bli skadelidende, før det iverksettes eller gis tillatelse til noen form for undersøkelse etter eller utnyttelse av slike ressurser i deres landområder. Når det er mulig, skal vedkommende folk ha del i nytteverdien av slik virksomhet, og skal tilkjennes rimelig erstatning for enhver skade de måtte lide som følge av slik virksomhet.»

ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater er tiltrådt av Norge. Norge er følgelig folkerettslig forpliktet til å overholde konvensjonen. I konvensjonens art. 15 pkt. 2 annen setning er det en særlig regel for utnyttelsen av naturressurser som staten beholder eiendomsretten til i tradisjonelle samiske bruksområder. Av bestemmelsen følger det at når det er mulig skal urfolk ta del i utbyttet av slik virksomhet, og ha rett til rimelig erstatning.

I motsetning til mutbare mineraler og petroleum, som tilhører staten, er vannressursen underlagt privat eiendomsrett, jf. vannressursloven § 13. NVE kan derfor ikke se at ILO-konvensjonen art. 15 pkt. 2 er anvendelig i denne saken, ettersom bestemmelsen kun gjelder i de tilfellene hvor staten har beholdt eiendomsretten til naturressursen.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 16.06.2015. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33). Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Sakens dokumenter

Kopi: Balvatn reinbeitedistrikt v/Per Olof Blind
Advokat Geir Haugen
Suliskraft AS